

Modelfoto: Mikal Schloesser

PLADS TIL ALLE

Evaluering

THEAGGER
FOUNDATION

TUBORG
FONDET

ÅRHHUS
-2017-
EUROPÆISK
KULTURHØVEDSTAD

BESTSELLER

LauritzenFonden⁺

TrygFonden

Red Barnet

Indledning

Red Barnet iværksatte i 2011 pilotprojektet Plads til Alle i samarbejde med Kerteminde Kommune og lokale foreninger. Formålet med projektet var at give udsatte børn og unge mulighed for et aktivt fritidsliv. Projektet var finansieret af Socialministeriet og skabte på kort tid store resultater for kommunens børn og unge.

I løbet af indsatsens første to år i Kerteminde Kommune blev 214 børn og unge fra familier i udsatte positioner hjulpet i gang med en fritidsaktivitet. Det var kendetegnende for alle de støttede børn og unge, at de inden projektet ikke havde kontakt med foreningslivet. Gennem projektet fik både børn, unge og deres forældre hjælp og vejledning hos fritidsvejledere, der guidede børn og forældre videre til foreningstilbud. Fritidsvejlederne skabte kontakt til relevante foreninger og indgik samtidig individuelle praktiske og/eller økonomiske aftaler med barnets forældre, så det blev muligt, at barnet eller den unge kunne komme til at dyrke sin fritidsinteresse. En del af indsatsen var hhv. at støtte barnet/den unge med fritidspas og at en frivillig fra Red Barnet kunne følge barnet/den unge til aktiviteten.

Projektet i Kerteminde Kommune var fireårigt, men blev efter projektperiodens udløb videreført i kommunalt regi.

Plads til Alle byggede på en ny partnerskabsmodel for samarbejde på tværs af frivillige og kommunale kræfter. En model hvor de lokale partnere løbende planlægger og kordinerer udsatte børns foreningsdeltagelse. På grundlag af de vellykkede og nyskabende resultater opnået i Kerteminde Kommune besluttede Red Barnet at søge at udbrede partnerskabskonceptet Plads til Alle til andre dele af landet.

Siden 2012 har projektet og dets bærende grundlag derfor bredt sig til hele landet og er nu i 23 kommuner. Indsatsen tog for alvor fart, da Red Barnet i 2015 modtog en bevilling fra Bestseller, som gjorde det muligt at udbrede indsatsen til 17 kommuner landet over. Red Barnet indgik i 2016 i et samarbejde med DBU for at nå ud i fodboldklubber i hele landet, for derved at styrke foreningerne som modtager udsatte børn som et led i Plads til Alle. I nogle kommuner tæller partnerskabet alene kommune og Red Barnet, mens det i andre kommuner også inkluderer et samarbejde med DBU.

Inden jeg begyndte i klubben, var jeg bare hjemme og spillede computer. Jeg har aldrig gået til noget før, men synes, det er rigtig sjovt. I starten blev jeg fulgt herud, men nu tager jeg selv herud. Jeg kommer altid i god tid, så jeg er sikker på at være klar.” *Dreng, 11 år*

Om Plads til Alle

Plads til Alle er således i sin nuværende form en indsats, hvor Red Barnet og kommune plus DBU indgår partnerskab omkring finansiering, modtagelse og fastholdelse af udsatte børn i fritidslivet.

I partnerskabsprojektet går kommuner og Red Barnet sammen om at sikre en håndholdt introduktion til forenings- og fritidslivet for udsatte børn i alderen 5-12 år. Aldersgruppen kan dog variere, hvis de lokale behov taler for det.

Med Plads til Alle kombineres kommunernes fritidsvejledning og/eller -tilbudsvifte til udsatte børn med støtte fra frivillige i Red Barnet – blandt andet i form af frivillige følgevenner, som kan ledsage barnet. Hertil kommer, at fodboldklubber rustes til at sikre den gode modtagelse i foreningslivet.

Plads til Alle har i samarbejde med kommuner gennemført en særlig indsats for børn på tværs af alder, køn, etnicitet og geografi. Børnene i Plads til Alle er kommet i gang med mange forskellige former for fritidsaktiviteter – bl.a. fodbold, ridning, basketball, musik mv. Det afgørende har været, at aktiviteten afspejler barnets interesse, og at der har været tale om et barn med behov for særlig støtte for at komme i gang med et aktivt fritidsliv. Fodbold har været børnenes foretrukne valg af fritidsaktivitet, hvorfor Red Barnet og DBU har fundet det relevant at indgå i partnerskab.

I cirka hver fjerde af Plads til Alle-kommunerne har DBU også været med i partnerskabet. DBU har som en del af deres projekt ”Den Socialt Rummelige Fodboldklub” gennemført et udviklingsforløb i konkrete fodboldklubber ift. at sikre en god modtagelse af de udsatte børn og unge, som følges af Red Barnet. I de deltagende klubber ansættes lokale ressourcepersoner, hvis rolle er at sikre, at barnet får den rette modtagelse i klubben. Den gode modtagelse indebærer bl.a., at ressourcepersonen har kontakten med træneren på barnets hold og understøtter træneren i det praktiske omkring det nye barn på holdet. Det er således ikke træneren, der med Plads til Alle skal stå for alt det praktiske, når der kommer et nyt barn på holdet.

I Plads til Alle er også en overordnet partnerskabsaftale med DIF om samarbejde med Get2Sport foreninger. Samarbejdet har til formål at fremme et socialt rummeligt foreningsliv med plads til alle.

Plads til Alle er støttet af Bestseller, TrygFondens fem regionale puljer, Tuborgfondet, Lauritzen Fonden, Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017, Agger Foundation og landets kommuner.

Min kontaktperson spurgte, om jeg ville gå til noget.
Det ville jeg gerne. Jeg er rigtig glad for at være startet i klubben”

Kort om evalueringen

Plads til Alle er evalueret af LG Insight, og evalueringsrapporten dækker perioden januar 2017-juni 2018. Evalueringen bygger på en kombination af kvantitative og kvalitative metoder.

Af hensyn til at sikre den optimale læring og dybde i evalueringen er denne tilrettelagt således, at der evalueres kvalitativt i udvalgte kommuner i København, Skive, Sønderborg, Aarhus, Faaborg-Midtfyn, Kerteminde, Helsingør og Odense. Her af er DBU aktiv partner i Skive, Sønderborg og Aarhus. Der sikres dog samtidig dokumentation af opnåede (kvantitative) resultater i samtlige kommuner.

Evalueringens metodiske design består derfor af flere elementer og sammensættes af følgende metoder og datakilder:

- Interviews med støttede børn i udvalgte kommuner
- Interviews med forældre til støttede børn i udvalgte kommuner
- Interviews med foreninger/fodboldklubber i udvalgte kommuner
- Interviews med kommunale aktører – fritidsvejledere, forvaltningspersonale og politikere – i udvalgte kommuner
- Interviews med ressourcepersoner og klubrådgivere mv. fra DBU
- Interviews med frivillige/Red Barnets lokalforeninger i udvalgte kommuner
- Observationsstudier – kick-off, særlige events, frivilligmøde samt træning
- Interviews med projektledelse og centrale samarbejdspartnere
- Survey – alle deltagende kommuner/lokalområder
- Materialeanalyser (pjecer, partnerskabsaftaler, kommissorium etc.)

Det fungerer godt, at de bliver fulgt til aktiviteterne. Og vi dækker klart et behov. Uden vores hjælp var de to børn ikke kommet afsted. Børnene skal have en vis alder for selv at kunne tage bussen. Forældrene kan ikke køre dem.” *Frivillig*

Resultater i hovedtræk

FACTS

- Der er etableret aktive partnerskaber mellem kommuner og Red Barnet i 23 kommuner
- Af de 23 kommuner har DBU været aktiv medpartner i ca. hver fjerde af disse kommuner
- 3520 udsatte børn har pr. juni 2018 fået en plads i foreningslivet gemmen Plads til Alle
- Hvor de frivillige i nogle af de større kommuner følger over 350 børn om året, er det i nogle af de mindre kommuner 10-12 børn, som har haft brug for en følgeven. Samtidig er der også et stort antal børn, som gennem fritidslivsindsatsen har modtaget økonomisk støtte uden behov for følgeven. Den økonomiske støtte er i nogle kommuner direkte igangsat af Plads til Alle.
- De frivillige har været i direkte kontakt med 2048 børn, hvor de har understøttet en håndholdt indsats igennem følgeskab via frivillige, kontingentstøtte finansieret af Red Barnet, byttebørs og lokal fundraising til lokale aktiviteter
- Red Barnet har som resultat af Plads til Alle rekrutteret mange frivillige – status per juni 2018 er 197 frivillige. Med Plads til Alle har Red Barnet rekrutteret frivillige som følgenner og projektledere i alle deltagende kommuner
- DBU har gennemført Den Socialt Rummelige Fodboldklub i to klubber i Aarhus, fire klubber i Skive og tre klubber i Sønderborg.

KONKLUSIONER

Partnerskaber gør en forskel

Det har været projektets centrale målsætning at etablere partnerskaber mellem Red Barnet, kommuner og DBU for at sikre en helhedsindsats, som hjælper udsatte børn og unge til et aktivt fritidsliv, gennem følgeven, kontingentstøtte, byttebørs og/eller fritidspas mv.

Partnerskaberne tager afsæt i en afdækning og vurdering af lokale forhold. Her har det i høj grad været kommunens vurdering af de udsatte børns behov, som har været afgørende for indhold og dimensionering af de lokale indsatser. Hertil er indsatserne forankret i DBU tilrettelagt og gennemført ud fra foreningernes vurderede behov for uddannelse og støtte.

I perioden 2015-2018 har der været etableret partnerskab med 26 kommuner, hvoraf indsatsen er godt implementeret og forsat er aktiv i 23 kommuner.

Den frivillige har været en kæmpe hjælp for os. Hun har gennem sin professionelle erfaring på en døgninstitution en stor faglig viden om børn med særlige behov, og hun har en meget positiv indflydelse på min søn. Det er nu lykkes hende at få ham til selv at kunne cykle til træning.

Forældre

- Partnerskaberne har forskellig karakter afhængigt af de kommunale behov. Plads til Alle har således bygget på en fælles konceptramme, som er tilpasset lokalt. Den lokale tilpasning af en landsdækkende indsats har betydet, at der er skabt partnerskaber med lokal forankring tilpasset målgruppen af børn.
- Red Barnet har som led i Plads til Alle indgået partnerskab med DBU, der derfor også er partner i flere af Plads til Alle-kommunerne. Her er der ud fra børnenes behov og foreningernes muligheder lavet et udviklingsforløb i udvalgte fodboldklubber, der styrker modtagelsen af udsatte børn og unge. En lokal ressourceperson – tilknyttet DBU - har med fodfæste i en lokal fodboldklub været kontaktperson og ansvarlig for modtagelsen af udsatte børn i foreningen.

Fælles ramme med plads til forskellighed

- Diversiteten i Plads til Alle-indsatsen betyder samtidig, at det er vanskeligt at sammenligne indsatsens aktiviteter og resultater på tværs af kommuner, da Plads til Alle er en partnerskabsform i højere grad end et konkret aktivitetsprojekt. En central del af Plads til Alle har dog været etableringen af en følgeordning, hvor frivillige fra Red Barnet følger barnet til en fritids-/foreningsaktivitet. Ordningen har imidlertid været brugt på forskellig vis og i forskelligt omfang afhængigt af barnets behov og lokale betingelser. I nogle kommuner er ganske få børn blevet fulgt af en følgeven, mens der i andre kommuner er fulgt mere end 350 børn på et år.
- Også ift. fodboldklubberne har der været lokale forskelle i omfanget af kompetenceforløb og grad af aktivitetsniveau. Der er i samarbejdskommunerne en stor interesse for at starte til fodbold og mange børn har valgt at gå til dette. Der har dog været forskel på, hvor mange børn, som har ønsket at gå til fodbold i de udvalgte klubber og dermed også på den volumen, som foreningens ressourceperson og frivillige har oplevet i forhold til modtagelse af udsatte børn. Dertil kommer at kun ganske få fodboldklubber i de enkelte kommuner har været en del af arbejde med Den Socialt Rummelige Fodboldklub. Det har været et vigtigt princip for projektet, at børnene frit har kunnet vælge mulige fritidsaktiviteter og foreninger og ikke har været henvist til bestemte klubber.
- Partnerskabet har understøttet det lokale fokus på fritidsliv for udsatte børn og styrket samarbejdet mellem kommuner og civilsamfund omkring en fælles indsats. De mange lokale nuancer betyder dog også, at der i praksis er stor forskel på de indfrieede resultater af samarbejdet i forhold til hvor mange børn, som konkret har oplevet en forskel som følge af samarbejdet.
- Det kræver tid og ressourcer hos alle partnere at få opbygget samarbejdsrelationer og -rutiner. Det er derfor i mange kommuner først relativt sent i projektperioden, at indsatsen er blevet omsat i konkrete aktiviteter.

Styrket profil hos frivillige i Red Barnet og fodboldklubberne

Der er som led i den frivillige indsats for udsatte børn og unge gennemført kurser og kvalificeringsforløb for frivillige i både Red Barnet og fritids- og idrætsforeninger.

De frivillige oplever, at de gennem kompetenceudvikling er blevet godt rustet til deres rolle i forhold til følgeordninger for og foreningsmodtagelse af udsatte børn og unge. I kommunerne, som har været en del af projekt "Den Socialt Rummelige Fodboldklub", er der skabt en styrket social profil i de involverede fodboldklubber.

De involverede fodboldklubber fortæller, at der generelt har været et godt samarbejde med Red Barnet og kommunerne. Samtidig er det foreningernes vurdering, at de med indsatsen har sikret, at flere børn har fået kontakt til og er blevet en del af det lokale fritids- og foreningsliv.

Fodboldklubberne, hvis frivillige har deltaget i kurser og været klar til modtagelse af udsatte børn, har dog i nogen grad oplevet en frustration, hvis der ikke er kommet nye børn til foreningen. Foreningerne tilkendegiver dog samtidig, at kurser mv. har givet dem forudsætninger, som klubben kan bruge i deres generelle ungdomsarbejde.

Udsatte børns deltagelse og fastholdelse i fritidsliv

Plads til Alle har været med til lokalt at styrke nye samarbejdsrelationer på tværs af forvaltninger og organisationer i den enkelte kommune. Plads til Alle har formået at skabe og vedholde et politisk fokus på udsatte børns foreningsdeltagelse.

Kommuner, frivillige og forældre er enige om, at målsætningerne for Plads til Alle er relevante, og at et samarbejde mellem Red Barnet, kommune og foreninger kan gøre en forskel til stor gavn for det udsatte barn. Partnerskabsstrategien bag Plads til Alle vurderes at have understøttet og/eller styrket de kommunale strategier og planer på fritidsområdet for udsatte børn og unge.

Plads til Alle vurderes ligeledes at have konkret betydning for udsatte børns deltagelse og fastholdelse i fritidslivet. Betydningen varierer mellem kommuner, da indsatsen har været tilpasset lokale forudsætninger, behov og udfordringer.

I kommunerne, som har deltaget i Plads til Alle, er der skabt og/eller fastholdt et fokus på at hjælpe udsatte børn ind i forenings- og fritidsaktiviteter. I nogle af kommunerne har der allerede været en formuleret fritidspolitik og -strategi for udsatte børn og unges foreningsliv. Herunder har der i 2 ud af de 23 kommuner været en eksisterende indsats med frivillige.

I en lang række af kommunerne har der ikke tidligere været en praksis på området. En formuleret fritidspolitik og -strategi for udsatte børn og unge er i 8 ud af 23 kommuner kommet i stand med etablering af Plads til Alle.

De kommunale aktører beskriver i interviews, at de generelt har et rigtig godt samarbejde med fritidslivet, hvor de oplever en stor rummelighed og imødekommenhed. Dette underbygges også i survey. Her har 32 kommunale aktører angivet, at de har samarbejde med de lokale foreninger – og heraf beskriver 30 af aktørerne samarbejdet som godt eller meget godt.

Som led i afdækningen af Plads til Alle betydning er der med evalueringen foretaget interviews med børn, forældre, følgevenner, kommunale aktører og foreninger. Plads til Alle har givet rum til lokale ønsker og forudsætninger. Den frivilliges rolle i forhold til det udsatte barn har derfor også varieret mellem kommunerne.

Hjælp der nytter

- Målgruppen for Plads til Alle er overordnet defineret som ”børn, hvis forældre af økonomiske, sociale, kulturelle eller helbredsmæssige grunde ikke har mulighed for at sikre eller understøtte deres børns deltagelse i fritidslivet”. Desuden er der i udgangspunktet tale om børn i alderen 5-12 år, der på forskellige måder er i risiko for at mistrives, og som voksne omkring dem derfor har øje på. Det har også været muligt at inddrage børn udenfor den definerede aldersgruppe, hvis der har vist sig behov herfor. Varigheden og formen på følgeordningen er i de enkelte kommuner søgt tilpasset den lokale målgruppe af børn.
- Der er hos de frivillige i Red Barnet (og klubberne) et stort engagement, som er båret af et individuelt ønske om at gøre en forskel. Dertil kommer, at mange af de yngre frivillige samtidig kan bruge den frivillige erfaring i deres videre uddannelses- og jobforløb. Det personlige engagement værdsættes i høj grad af de børn og forældre, som har modtaget hjælp som en del af Plads til Alle. De er meget taknemmelige for, at andre vil bruge fritid på at hjælpe deres familie.
- De børn, som gennem Plads til Alle har fået støtte til betaling af kontingent og/eller hjælp fra følgeven, ville ikke være startet i fritidsaktiviteter uden hjælpen. Dette fortæller både børn, forældre og aktørerne omkring dem.
- Samlet vurderes partnerskabsstrategien for Plads til Alle at have understøttet og/eller styrket de kommunale strategier og planer på fritidsområdet for udsatte børn og unge.
- Kommuner, frivillige og forældre er enige om, at målsætningerne for Plads til Alle er relevante, og at et samarbejde mellem Red Barnet, kommune og foreninger kan gøre en forskel til stor gavn for det udsatte barn.

DEN OPLEVEDE VÆRDI AF PLADS TIL ALLE

Der er hos såvel de støttede børn og familier som aktørerne omkring dem enighed om, at Plads til Alle gør en stor forskel for børnenes muligheder for et aktivt fritidsliv. Der er forskel på de støttede børns problemstillinger og udfordringer, men evalueringen viser, at børn med mange typer af behov og udfordringer kan få stor gavn af både fritidspas, følgeordningen og særlig modtagelse i klubberne. Det væsentlige er, at de visiterede/henviste børn til ordningen matcher den målgruppe, som tiltaget er skræddersyet til.

Der er stor tilfredshed med følgeordningen for såvel børn som lever med store belastninger inde på livet og børn som primært har rene logistiske udfordringer (børn som skal lære at tage bussen etc.).

Følgevennen fortæller mig, at min pige er blevet mere og mere snakkesalig, og at hun fortæller rigtig mange ting. Jeg kan også selv se, at hun er blevet mere sund, mere glad og mere tilfreds med sig selv. *Forældre*

Også de frivillige følgevenner er tydeligt positive i deres vurdering af ordningens betydning. 76 pct. af følgevennerne vurderer selv, at deres indsats ofte er afgørende for, at barnet er kommet i gang med en fritidsaktivitet. 80 pct. oplever, at de med deres følgeskab gør en positiv forskel for udsatte børns fritidsliv.

De frivillige lægger et stort engagement i at følge barnet, vise ansvarlighed, være stabil, sikre kontakt med forældre osv. Dette uanset om barnet skal følges til bus, køres til træning eller følges gennem boligområdet. Det er vigtigt, at barnet kan stole på, at han/hun bliver hjulpet af sted.

Kommunerne oplever generelt, at Plads til Alle imødekommer eksisterende behov hos udsatte børn, og at ordningen gør en positiv forskel. 41 af 48 kommunale aktører tilkendegiver, at Plads til Alle støtter udsatte børns vej til et aktivt fritidsliv.

ANBEFALINGER

Partnerskaber kræver pleje og tid

- Partnerskabet bygger på samskabelsesmetoden og giver plads til, at der kan findes forskellige løsninger på samskabelsesmodeller. Det væsentlige er, at der findes en model for samarbejde, som passer til de lokale hensyn og behov. Der skal afsættes tid til at lave forventningsafstemning, opbygges tillid og skabes en base for udvikling af fælles initiativer. Det er vigtigt, at man sammen er med til at definere behov og udfordringer og sammen skaber løsninger med værdi for udsatte børn og unge.
- Partnerskaber mellem civilsamfund og kommunale myndigheder kan gøre en positiv forskel for udsatte børn og unges fritidsliv – men det kræver en vedholdende ledelsesmæssig opmærksomhed samt forankring i daglig drift, hvis partnerskabet skal kombinere strategi og praksis.
- Det er afgørende, at der sker en indledende forventningsafstemning mellem de deltagende parter – på såvel planlæggende som udførende niveau. Der er tale om forskellige organisationer, kulturer og praksis, som skal italesættes for at undgå misforståelser og skabe den nødvendige gensidige respekt.
- Det tager tid at få opbygget samarbejdsrelationer og -rutiner. Det er vigtigt at give opstarten af samarbejdet den tilstrækkelige tid, men også at sikre, at de udførende parter – fx foreningerne – først involveres, når der reelt er konkrete opgaver, som skal løses. Ellers skabes der grobund for frustrationer og tabt engagement hos de udførende parter.

Timing og koordinering er vigtig

- Det er væsentligt, at der i alle led af partnerskabet tænkes samskabelse og etableres en ligebyrdighed og respekt i samarbejdet, hvor der tages hensyn til både frivillige og kommunes styrker og barrierer.
- Koordinering er vigtigt på både strategisk og udførende niveau. Organisationen med både styregruppe og arbejdsgruppe sikrer en videns- og opgavedeling med inddragelse af relevant viden og erfaring. Det anbefales, at der er medlemmer, som går igen i begge grupper – fx den frivillige projektleder, så der bliver sammenhæng mellem ”hoved og krop” i indsatsen.

Simple kommandoveje støtter de frivillige

- Kontakten mellem parterne omkring visitation af børn og match med frivillige bør foregå på en sådan vis, at alle formalia omkring databehandling mv. overholdes, men samtidig også med en ubureaukratisk administrationsform, som tilgodeser de frivillige.
- Det kan anbefales, at der laves en drejebog for, hvordan partnerskabet kan omsættes til praksis. Bogen kan bruges som inspiration og/eller guidelines til nye (eller eksisterende) Plads til Alle-kommuner. Der er gjort tiltag ift. at lave en drejebog i en af projektkommunerne. Denne drejebog kan med fordel tilpasses til flere modeltyper og udbredes til andre kommuner.

- Det er afgørende, at varighed og indhold af følgeversordningen tilpasses målgruppen af børn – og kompetencerne hos de frivillige. De korte følgeforløb på 2-3 gange matcher ikke gruppen af udsatte børn, som har problemer udover manglende fritidsliv og ikke får tilbudt andre støtteordninger.
- Det er samtidig også afgørende, at fritidslivsindsatsen for udsatte børn inddrager de aktører (fx lærere og pædagoger), som har kontakt til børn med behov for hjælp. Skolerne og fritidsvejledere har således en helt central rolle for visitation af børn til ordningen.
- De børn og unge, som står udenfor fritidslivet, har ofte brug for en samlet indsats, hvor økonomi og følgeversordning kan kombineres. Mange af familierne har en dårlig økonomisk situation, som gør det svært at betale for børnenes kontingent, samtidig med at forældrene også har problemer med at følge barnet til træning. De to typer af støtter er således komplementære. Derfor er det også vigtigt, at Plads til Alle fremover fastholder forudsætningen, at der i partnerskabskommunen er en ordning til kontingentstøtte.

I starten syntes jeg, at det var rigtig flovt at have brug for hjælp. Jeg skammede mig meget over at skulle have hjælp på den måde. Og jeg følte mig i starten ikke helt tryk ved at skulle overlade mit barn til en anden. Jeg ved egentlig ikke hvorfor, for han er rigtig rar. Jeg skulle bare acceptere, at det var OK, og jeg ikke kunne selv.” *Mor*